

Силабус курсу Теорія і практика фінансової консолідації

Рівень вищої освіти – третій
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д. е. н., проф. Кириленко Ольга Павлівна

Контактна інформація

kyrylenko.olga@gmail.com ; +380681059552

Опис дисципліни

Метою дисципліни є засвоєння здобувачами знань в галузі методики та організації фінансової консолідації, підготовки та оформлення результатів моніторингу виконання бюджету, бюджетного дефіциту, державного боргу та прийняття відповідних рішень в бюджетному процесі, дослідження функцій податкових, фінансових органів, законодавчої та виконавчої влади щодо дефіциту бюджету й державного боргу та прийомів і методів, які використовують ці органи в процесі керування бюджетними ресурсами.

Головним завданням курсу є вивчення теоретичних основ та значення фінансової консолідації, інструментів її здійснення, вироблення навичок застосування методики фінансової консолідації при підготовці управлінських рішень, організації і проведення інформаційних досліджень, оформлення та формування результатів моніторингових процесів в галузі управління фінансовою консолідацією.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Теоретико-методологічні засади фінансової консолідації	Знати теоретичні основи фінансової консолідації, її елементи, вміти визначати роль фінансової консолідації у політичному процесі, вплив фінансової консолідації на збалансування бюджету в умовах воєнного стану в Україні.	Тести, питання, індивідуальні завдання
4 / 4	Тема 2. Фінансова дисципліна та фінансові правила у механізмі фінансової консолідації	Знати сутність та зміст, структуру фінансових правил, їхні особливості, переваги та обмеження. Вміти застосовувати основні фінансові правила при визначенні макроекономічних ефектів успішного її проведення та застосування при збалансуванні бюджету.	Тести, питання, індивідуальні завдання

4 / 4	Тема 3. Фактори та інструментарій фіскальної консолідації в умовах воєнного стану	Знати сутність та структуру інструментарію і факторів фіскальної консолідації. Вміти застосовувати інструментарій та фактори фіскальної консолідації в умовах воєнного стану та появи нових викликів і загроз.	Тести, питання, індивідуальні завдання
4 / 4	Тема 4. Аналіз податкових і неподаткових інструментів фіскальної консолідації	Знати напрями здійснення заходів фіскальної консолідації з використанням доходів бюджетів, переваги і недоліки податкової підтримки національної економіки. Вміти аналізувати податкові інструменти консолідації та використовувати їх при прийнятті управлінських рішень у процесі збалансування бюджету, виявляти позитивні ефекти та ризики, розробляти пропозиції щодо мінімізації наявних ризиків.	Тести, питання, індивідуальні завдання
4 / 4	Тема 5. Аналіз бюджетних інструментів фіскальної консолідації	Знати напрями здійснення заходів фіскальної консолідації з використанням бюджетних методів та інструментів, переваги і недоліки бюджетної підтримки національної економіки в умовах стабілізації соціально-економічного розвитку суспільства. Вміти використовувати бюджетні інструменти консолідації, обґрунтовувати пропозиції щодо їхнього удосконалення та формувати напрями їхнього подальшого розвитку.	Тести, питання, індивідуальні завдання
2 / 2	Тема 6. Наслідки та ризики бюджетної децентралізації в контексті фіскальної консолідації	Знати наслідки і ризики бюджетної децентралізації та їх вплив на стан державних фінансів України. Вміти застосовувати інструменти фіскальної консолідації, використовувати ключові переваги бюджетної децентралізації в умовах реалізації політики консолідації, а також вигоди і втрати цієї політики в контексті розвитку держави.	Тести, питання, індивідуальні завдання

Літературні джерела

1. Богдан Т. П., Богдан І. В. Очевидні умовні зобов'язання уряду України під час війни і пандемії та управління їх ризиками. *Фінанси України*. 2023. № 9. С. 7-23.
2. Гасанов С. С. Фіскальна позиція України в умовах внутрішніх і зовнішніх шоків. *Фінанси України*. 2023. № 12. С. 7-26.
3. Дем'янишин В., Лободіна З., Горин В., Дем'янишин В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. *Світ фінансів*. 2023. №1. С. 31-47.
4. Затонацька Т. Г., Лютий І. О., Анісімова О. Ю. Управління державними фінансами в умовах невизначеності. *Фінанси України*. 2023. № 11. С. 34-48.
5. Кириленко О., Жадан О. Підвищення прозорості та обґрунтованості використання бюджетних коштів. *Світ фінансів*. 2021. № 3. С. 23-37.
6. Крисоватий А. Асиметрії публічних фінансів в умовах невизначеності формування доходів держави. *Світ фінансів*. 2024. №4. С. 8-17.
7. Крисоватий А. Воєнні реалії фіскального простору публічних фінансів України. *Світ фінансів*. 2023. №1. С. 8-30.

8. Кудряшов В. П. Застосування фіскальних правил у бюджетному плануванні. *Фінанси України*. 2020. № 6. С. 56-74.
9. Кудряшов В. П. Застосування фіскальних правил у період подолання наслідків війни. *Фінанси України*. 2023. № 10. С. 51-72.
10. Кудряшов В. П. Розроблення концепції формування та імплементації фіскальних правил в Україні. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 76-93.
11. Кудряшов В. П. Управління фінансуванням державного бюджету в аспекті співпраці України з МВФ. *Фінанси України*. 2023. № 6. С. 75-95.
12. Луніна І. О. Потенціал публічних фінансів для забезпечення видатків воєнного періоду та поствоєнного відновлення України. *Фінанси України*. 2022. № 8. С. 7-26.
13. Лютий І. О., Медведкова Н. С. Сучасна парадигма фінансової політики держави та особливості її реалізації в умовах війни на території України. *Фінанси України*. 2023. № 6. С. 61-74.
14. Малиняк Б., Кириленко О., Горин В., Дерлиця А. Екзогенні детермінанти публічних видатків у сучасному глобалізованому світі. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. 6(41). С. 572-582.
15. Мельник В. М., Савастеева О. М. Бюджетна політика в системі фінансової безпеки держави. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2020. №1-2. С. 73-80.
16. Радіонов Ю. Д. Державні фінанси в забезпеченні стабільності фінансової системи країни. *Економіка України*. 2022. №9 (730). С. 77-98.
17. Радіонов Ю. Д. Пріоритети бюджетної політики в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. *Фінанси України*. 2023. № 9. С. 24-47.
18. Соколовська А. М. Концептуальні підходи до розроблення стратегії розвитку податкової системи України. *Фінанси України*. 2020. № 10. С. 24-46.
19. Стащук О., Плоскіна А. Інструменти грошово-кредитної політики України в умовах воєнного стану. *Світ фінансів*. 2023. №1. С. 71-82.
20. Тимошенко М. В. Фіскальна стійкість як елемент національної економічної безпеки в умовах геополітичних ризиків. *Інтелект XXI*. 2023. № 4. С. 44-48.
21. Чугунов І. Макогон В. Бюджетно-податкова політика в умовах невизначеності. *Scientia fructuosa*. 2023. № 150(4). С. 19-31.
22. Ardanaz, Martín & Cavallo, Eduardo & Izquierdo, Alejandro & Puig, Jorge, 2021. Growth-friendly fiscal rules? Safeguarding public investment from budget cuts through fiscal rule design, *Journal of International Money and Finance*, Elsevier, vol. 111(C). URL: <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2020.102319>.
23. Brinca, P., Ferreira, M.H., Franco, F., Holter, H.A. and Malafray, L. (2021), Fiscal consolidation programs and income inequality. *International Economic Review*, 62: 405-460. URL: <https://doi.org/10.1111/iere.12482>.
24. Dave Turner. Fiscal consolidation paths. Economics department, oecd. 2020. URL: https://www.oecd.org/economy/growth/New%20David%20Turner_Presentation_Fiscal%20consolidation%20paths%20v2.pdf.
25. Desyatnyuk, O., Krysovaty, A., Ptashchenko, O., Kyrylenko, O. Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, (2024). 69 (Special Issue): 261-268 URL: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>
26. Global Fiscal Consolidation Will Face Major Political Constraints: Fitch Solutions. 2020. URL: <https://www.fitchsolutions.com/country-risk-sovereigns/economics/global-fiscal-consolidation-will-face-major-political-constraints-11-05-2020>.

27. Grancini, Stefano, 2021. Risk Aversion and Fiscal Consolidation Programs, MPRA Paper 105500, University Library of Munich, Germany. URL: <https://ideas.repec.org/p/pramprapa/105500.html>.
28. Ignat Ignatov, 2020. The Choice Of An Approach To Fiscal Consolidation, Yearbook of the Faculty of Economics and Business Administration, Sofia University, Faculty of Economics and Business Administration, Sofia University St Kliment Ohridski - Bulgaria, vol. 18(1), pages 131-144, July. URL: <http://www.febsa.uni-sofia.bg/sko/yrbook/Yearbook18-07.pdf>.
29. Pierre Aldama & Jérôme Creel, 2020. Asymmetric macroeconomic stabilization and fiscal consolidation in the OECD and the Euro Area, Documents de Travail de l'OFCE 2020-09, Observatoire Francais des Conjonctures Economiques (OFCE). URL: <https://www.ofce.sciences-po.fr/pdf/dtravail/OFCEWP2020-09.pdf>.
30. Roel Beetsma, Oana Furtuna, Massimo Giuliodori, Haroon Mumtaz. Revenue-versus spending-based fiscal consolidation announcements: Multipliers and follow-up, Journal of International Economics, Volume 131. 2021. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022199621000325>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу аспірантури.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	30%	40%
Поточне оцінювання	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє за поточне оцінювання по 1-6 темах – мах 5 оцінок	Підготовка та презентація дослідження (реферат, есе, презентація) на задану тематику.	Теоретична частина (3 питання по 20 балів) – мах 60 балів. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали) – мах 40 балів.

На практичному занятті здобувач може набрати максимум 5 балів.

5 балів ставиться за таких умов:

- повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується прикладами;

- глибоке розуміння та орієнтування у явищах і процесах;

- вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

4 бали ставиться за таких умов:

- правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні запитання, відсутня повна відповідь.

3 бали ставиться за таких умов:

- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді наявні помилки;

- відповіді на запитання нечіткі.

2 бали ставиться за таких умов:

- незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічне висловлювання.

1 бал ставиться за таких умов:

- наявні суттєві помилки при відтворенні матеріалу;

- нерозуміння навчального матеріалу і, як наслідок цього, повна відсутність навичок в аналізі явищ і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання

За шкалою університету (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національно ю шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)